

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 400—
pol leta . . . „ 200—
četrt leta . . . „ 100—
za mesec . . . „ 35—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošljajo
naročnino po nakaznici.

Oglas se zaračunava po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I.
Telefon št. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1'60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Novo ministrstvo.

Tudi muslimani se pridružijo. — Državni podtajniki.

Beograd, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Danes popoldne se je vršila zadnja seja med delegati demokratske in radikalne stranke. Dosežen je popoln sporazum glede zasedbe posameznih resortov. V zmislu dogovora bo predložil Pašić še danes regentu ministarsko listo, ki bo sestavljena takole:

Predsedstvo in zunanje zadeve: Nikola Pašić, (radikalec);
notranje zadeve: Milorad Drašković, (demokrat);
finance: Kosta Stojanović, (demokrat);
pravosodje in konstituta: Marko Trifković, (rad.);
poljedelstvo in vode: Velizar Janković, (rad.);
prosveta: Svetozar Pribičević, (dem.);
šume in rube: dr. Henrik Krizman, (dem.);
promet: Joca Jovanović, (rad.);
pošta in brzojav: dr. Slavko Miletić, (rad.);
trgovina in industrija: dr. Vekoslav Kukovec, (dem.);
agrarna reforma: Nikola Uzunović, (rad.);
socialna politika: dr. Milivoj Jovanović, (dem.);
vojna in mornarica: general Branko Jovanović, (izven strank);
Novo ministrstvo bo položilo prisego še tekom današnjega dneva.

Ministrstva za vero, prehrano, narodno zdravstvo in javna dela ostanejo ohranjena zastopnikom manjših strank, ki vstopijo še v vlado. Dokler ne bodo zasedena ta ministrstva, bo vodil ministrstvo za prehrano minister dr. Milivoj Janković, ministrstvo za vere

Marko Trifković, ministrstvo za javne zgradbe Milorad Drašković in ministrstvo za narodno zdravstvo dr. Slavko Miletić.

Beograd, 31. dec. (Izvirno poročilo.) V prostorih konstituantne vlade danes cel dan živahno vrvenje, čeprav se nahajajo v Beogradu le voditelji parlamentarnih strank. Po doseženem sporazumu med radikalci in demokrati se razpravlja najbolj o vprašanju, katere stranke se še pridružijo koaliciji. Izven kalkulacije so za enkrat razum komunistov in Radičevcev tudi hrvatski zajedničarji in Koroščeva skupina. Pač pa bodo vstopili gotovo muslimani, ki dobe ministrstvo za narodno zdravje. Kot njihov kandidat se imenuje dr. Karamehmedović. Z zemljeradniki se vrše še pogajanja. Računa se, da se bodo kljub prvotnemu odklonilnemu stališču le še pridružili vladi.

Beograd, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Na današnji konferenci med demokrati in radikalci je bilo sklenjeno, da se mesto dosedanjih pomočnikov ministrov uvedejo po vzoru zapadnih parlamentarnih držav v važnojših ministrstvih državni podtajniki, za katere bodo imenovani parlamentarci. Nova vlada bo takoj sestavila in izdelala tozadevno odredbo, nakar bodo imenovanja objavljena.

Dosedaj sta določena kot demokratska državna podtajnika: doktor Tomljenović za notranje ministrstvo in dr. Gregor Žerjav za finančno. Za prosveto je bil predstavljen prof. Milivoje Jovanović, ki pa je postal sedaj minister za socialno politiko. Tudi radikalci še niso imenovali svojih kandidatov.

Predzgodovina sestave vlade.

Posredovanje predsednika dr. Ribarja.

Beograd, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Da je prišlo klub sporu, ki se je pojavil med radikalci in demokrati vsled agrarne reforme, vendarle tako hitro do sporazuma o sestavi nove vlade, gre glavna zasluga intervenciji predsednika konstituantne dr. Ribarja. Ta je bil včeraj v avdienci pri regentu, nakar je povabil k sebi v konstituantno zastopnike demokratskega in radikalnega kluba. Izjavil jim je regentovo željo, da se vlada čim prej sestavi in jim obenem predložil kritični položaj, ki je nastal vsled komunističnih priprav na revolucijo. Njegovo posredovanje se je posrečilo odstraniti zadnje ovire in doseči popoln sporazum. Sklenjeno je bilo, da zasedeta obe stranki dve tretjini ministrskih mest in sicer vsaka po šest portfeljev.

Ministrstvo za vero, prehrano, zdravstvo in javna dela ostanejo rezervirana za druge skupine, ki še

vstopijo v vlado.

Ministrstvo za zunanjo politiko se spoi z ministrskim predsedstvom, ministrstvo za konstituantno z ministrstvom pravde, katero obdrži še dalje Trifković. Za portfelj agrarne reforme pride v prvi vrsti v poštev bivši predsednik bosanske deželne vlade dr. Srskić, ker je dober poznavalec agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Ta hip še ni znano ali stoji v vlado tudi Stojanović. Njegovi pristaši to odločno zahtevajo in menijo, da bo vsled razkritih komunističnih prevratnih načrtov tudi Protić sam spremenil svoje dosedanje stališče glede poslovnika, ki je onemogočalo njegovo sodelovanje v vladi.

Dr. Ribar in Pašić sta obvestila že sinoči regenta o doseženem sporazumu. Pašić je izjavil, da mu bo tekom današnjega dne predložil novo ministarsko listo. Lista do opoldne še ni bila objavljena.

Izpor komunističnih delavcev v Zagrebu.

Zagreb, 31. decembra. (Izvirno poročilo.) Kot odgovor na včerajšnje komunistično protestno stavko so vsa zagrebška podjetja sklenila, sedaj s svoje strani ustaviti delo za 24 ur. Zato počiva v večini zagreb-

skih obratov delo tudi danes. Listi tudi danes ne izidejo. Sicer pa je v mestu vse mirno. Komunistične organizacije so razpuščene, njihovi lokali zaprti in listi ustavljeni.

Prekinjenje rusko-angleških pogajanj.

Berlin, 31. decembra. (Izvirno poročilo.) Iz Rotterdama javljajo: Po brezlični brzojavki iz Moskve je boljševiška vlada dovolila svoje delegate v Londonu, naj se nemudoma vrnejo v Rusijo, ker se angleška vlada prvič izvesti svoje obveznosti.

London, 31. decembra. (Izvirno poročilo.) Angleška doslej še nima uradnega obvestila o odpoklicu Krasina, o katerem govori brezlična brzojavka iz Moskve.

Pogajanja glede obnove trgovinskih zvez med Rusijo in Anglijo se navzile temu uspešno nadaljujejo.

TROCKI ODSAVLJEN?

LDU Washington, 31. dec. Trockij je bil odstavljen od poveljstva rdeče armade. (Op. LDU: Iz Rusije še ni potrdila te vesti.)

D' ANNUNZIO POBEGNIL?

LDU Beograd, 31. dec. Presbiro javlja iz Pariza od 31. t. m.: Listi prinašajo vesti, po katerih je D' Annunzio z aeroplanom zbežal z Reke. Kam je odletel, ni znano. Menijo, da je reško vprašanje zaenkrat likvidirano. Tudi v Italiji bo došlo do notranjega mira.

NOV IZVOZ ŽITA!

Beograd, 31. dec. (Izvirno poročilo.) V smislu sklenjenega finančnega komiteta od 10. t. m. je vlada dovolila, da se izvozijo v inozemstvo še 15.000 vagonov krušnega žita. Rok za izvoz ni določen.

UVEDBA METRIČNEGA SISTEMA V RUSIJI.

LDU Kodani, 31. dec. Dekret sovjetske vlade določa, da se s 1. januarjem 1924 v Rusiji vpelje metrični sistem. V državnih obratih na se bo metrični sistem porabljal že od leta 1922 dalje.

PRED BOLJŠEVIŠKIM NAPADOM NA PERZIJU.

LDU Beograd, 31. dec. Presbiro javlja iz Londona: Ruski biro v Londonu javlja, da so v Baku koncentrirali boljševiki tri divizije in mnogo topništva. Boljševiki nameravajo napraviti pohod v Gruzijo, kjer si nameravajo ustvariti močno oporišče za nadaljevanje operacije v Perziji. Trgovinska pogajanja med Anglijo in sovjetsko vlado v Londonu se vrše od ruske strani samo zato, da se odvrne pozornost od teh namerav.

AMERIKA POSODI NEMČIJI EN MILIJON DOLARJEV.

Washington, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Ameriška finančna komisija je izjavila, da sprejme predlog, da se Nemčiji dovoli posojilo enega milijona dolarjev. To posojilo bo zajamčeno na prvem mestu, celo pred obveznostmi Nemčije glede obnove.

VTIS DANIELSOVEGA PREDLOGA ZA RAZOROŽITEV V LONDONU.

London, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Predlog, ki ga je stavil ameriški državni tajnik za mornarico, Daniels, naj se skije mednarodna komisija, ki naj proučava omejitve oboroževanja, je bil v angleških političnih krogih ugodno sprejet. Govori se celo, da ni izključeno, da bo angleška vlada, da si bi zadevo raje odstopila zvezi narodov, vseeno povzela iniciativo za sklicanje kongresa, ki se bo bavil s to stvarjo.

FRANCOSKI PARLAMENT PROTI TUJIM AGITATORJEM.

LDU Pariz, 30. decembra. Na današnji zborniški seji se je govorilo o navzočnosti Klare Zetkinove na socialističnem kongresu v Toursu. Minister za notranje stvari Steeg je izjavil, da je vlada odklonila oddati potne liste za 4 nemške državne poslane, ki so se hoteli udeležiti kongresa in da ni mogla dovoliti, da bi prišli na Francosko-inozemci propagandovat meščansko vojno. Toda navzile policijskim odredbam je dopela Klara Zetkinova v Tours in je tam imela govor. To kaže, da, ako prihaja boljševiška propaganda po raznih potih v deželo, eden teh potov gotovo drži preko Berlina. Minister je naposled izjavil, da bo vlada odločno preprečila meščansko vojno. Predložila je pravkar zakonski načrt, ki osebe, ki prestopijo mejo brez potnega lista ogroža z ječo od 6 mesecev do 3 let. Nato se je zbornica bavila z interpelacijo glede navzočnosti mnogih inozemcev na Francoskem, katerih agitacija je nevarna za državo. Cachin je izrazil svojo občudovanje nad delovanjem Klare Zetkinove; večina zbornice ga je ob tem večkrat prekinila z ogorčenimi vzkliki in mu sikala, ko je zapustil tribuno. Daudet (rojalist) je interpeliral zaradi tega, da so se nemškim agentom in boljševikom dovolile v vse mogoče olajšave, da so mogli izvajati svoje propagando. Minister za notranje posele Steeg je odvrnil, da vlada napram redni propagandi ni bila nedelavna. L. 1920. je bilo iztiranih 11.000 inozemcev. Zbornica je izrekla vladi zaupnico s 451 proti 54 glasovom.

Afront proti komunistom.

Vlada je izdala proti komunističnemu gibanju radikalne odredbe, tako odločne in ostre, da mora, po človeški pameti sodeč, priti neposredno do ostrih spopadov. Ne dvomno pa je vsaj, da mora ta preokret v notranji politiki privedi do nove zrupacije mišljenja, razpoloženja in — udeleževanja.

Komunistično gibanje se je pri nas izredno hitro razvilo. Ako bi ne rešil položaja Maribor s svojimi spretnimi voditelji, ki so obvladali bivšo Stajersko, bi tudi Slovenija izrazila nezaupnico stari socialni demokraciji. Na preizkušene voditelja Etbina Kristana je ob njegovem prihodu iz Amerike vse stavilo največje nade, v pričakovanju, da bo stari general svoje stare gardiste že s par kretnjami izneveril mladim voditeljem, ki so še pred meseci, ne leti, bili tako daleč od socializma, kot E. Kristan od nacionalizma. Nasprotno! Etbina je popolnoma odrekel in stara središča njegovih legij na Jesenicah, v Trbovljah — Hrasniku — Zagorju in v Ljubljani so se spremnila v kadre komunistov. Vse dere na levo mimo starih izkušenj k novim možem, k besednikom radikalnih smeri, neposrednih akcij in ciljev, k obljubam neposrednega prevrata.

Nič drugače se ni zgodilo drugod. Kje so že stari socialno-demokratski voditelji Korač, Bukšeg in drugi! Še predvčerajšnjim jih je z junaškimi gestami in besedami — drugega ni bilo treba — podrl junaški Milo Radošević, toda že včeraj je bil novi general Radošević odstavljen, ker so nastopili mlajši boljševiški poveljniki, s parolo, da se začne revolucija takoj, za vsako ceno...

V Beogradu stoji ob strani stara voditelja in začetnika socialne demokracije Živko Topalović in preizkušeni Dragiša Lapčević; ne, celo izključili so ju iz stranke z vseni pristajali stare garde srbijanskega socializma. In slično je drugod, v Bosni, Dalmaciji: saj je danes Črnagora ona dežela, ki je poslala v parlament razmeroma največ komunistov, 40 odstotkov!

Vzrok vsemu temu je zabloda, je leta morgana, ki obeta, da je treba samo malo dobre volje in — država bo ležala na tleh in se pomulala mladim ljubljenim in Trockijem, da jo zavladajo in spremene v zemeljski paradiz. To je sen nezadovoljnih množic; njega uresničitev ne pretežka stvar!

K tem fantazem pa so se priključili vsi

oni, ki hočejo državo oslabilo in razbiti iz zahrbnih namerov, in revanžne nacionalne politike onih narodnosti, na katerih škodo se je Jugoslavija ujednila.

Proti vsemu temu je državna oblast napravila afront. Kaj sledi sedaj?

Slediti mora ono, kar so vsi trezni, resni in uvidevni ljudje, med socialisti in med nesocialisti, prorokovali. Množice se morajo sedaj prepričati, da vendar ni tako lahka in enostavna stvar, zdrobiti državo, da marveč tak cilj zahteva enormnega napora in tudi — enormnih žrtv. Taka radikalna borba na življenju in smrti, kakor jo zahtevajo komunistični agitatorji, zahteva starih žrtv, zahteva človeških življenj hektombe, tisoče pogazanih družinskih blitj, uničenih eksistenc, krvi in trpljenja brez meje. — Mi pa dvomimo, če so vse one množice, ki so drle na levo, imele v račun tako veliko samopožrtvovanje in zato dvomimo, če bodo šle tako radovoljno na barikade in eventualno v smrt.

Zato sodimo s sigurnostjo, da bo sledilo iztreženje. Ko bo geslo revolucije pomnilo tudi dejansko revolucijo in osebo žrtve, tedaj ne bo mogel vsak nedorasel fantazist preskrbeti izkušenim možakom. Nalaganje si bodo razbili glave, vsa ostala velika množica pa bo ostala zadaj, zmalajala z glavo in — pričela zopet poslušati one, ki so jo nekdanj svarili... In jim bo dala prav. In tedaj bodo Lapčević in Topalović, Korač in Radošević zopet voditelji.

Stvar seveda ne bo potekala tako pravočrtno in enostavno. Mi vemo, da je vsako preganjanje rodilo mučenike, vemo pa tudi, da je pokazalo tudi nebroj onih istov, ki so odpadli nemudoma. Vzpričo vojne psihoze in fantomov ruskega vzglada sodimo celo, da je pri nas slednjih nepri- merno več.

Sine ira et studio, kot politični kronisti smo napisali ta razmotrivanja. Vlada pa, ki je nastopila tako radikalno pot, je prevzela s tem na sebe veliko odgovornost in težko nalogo, poskrbeti za odpravo in omiljenje razmer, ki so glavni vir komunistične bolezni. Ako bo vozila državni voz še naprej po blatu brezvestne korupcije, vsi baloneti in vsi kanoni ne bodo mogli preprečiti, da si da nezadovoljstvo nasilnega duška in uniči, kar hočejo današnji državni ohraniti.

STOMILIJONSKI AMERIŠKI DAROVI ZA EVROPSKO DECO.

New York, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Bivši diktator za prehrano antante, Hoover, se je prijel sedaj z vso vneto akcijo za pomoč srednjeevropske dece. S svojo iniciativo je nabral za pomožne organizacije že naravnost ogromne vsote. Rekord pa je dosegel na banketu, ki ga je priredil sinoči v ta namen v Washingtonu. Banket je uspel izborni in je vrzel nad 2 milijona dolarjev (300 milijonov naših kron) čistega dobička.

IZVOLITEV BRNSKEGA ŽUPANA.

Brno, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Na današnji seji mesnega sveta, katere se nemške stranke niso udeležile, je bil v drugi volitvi izvoljen za brnskega župana narodni socialist dr. Macu.

ANTANTA ZA PRIPOLITEV ZAPADNE OGRSKE K AVSTRIJI.

Dunaj, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Povodom vedno se pojavljajočih vesti o usodi Zapadne Ogrske doznava Vaš dopisnik z avtoritativne strani, da je veleposlaniška konferenca v eni svojih zadnjih sej razpravljala o združitvi te pokrajine z Avstrijo. Sklenila je, da se mora to ozemlje, ki ga st. germainška in trlansonska mirovna pogodba prisotfata Avstriji, izročiti ententnim veleislam, ki ga je potem takoj odstopila Avstriji in sicer potom medzavezniške komisije v Šopronju. To komisijo bodo v ta namen pomnožili posebni antantni častniki. Poleg tega je poslaniška konferenca tej komisiji že dala nalog, naj razmotriva o pogojih, pod katerimi se bo spojitve kakor hitro mogoče izvršila. Hkrati so določili, da člani te komisije ne smejo niti en trenotek prevzeti uprave Zapadne Ogrske. Ta sklep se je istočasno sporočil vladama v Budimpešti in na Dunaju.

OBNOVITEV PLOVBE PO DONAVI V ROMUNJI.

Bukarešta, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Plovba po Donavi se je obnovila.

AGRARNA REFORMA V ROMUNJI.

Bukarešta, 31. dec. (Izvirno poročilo.) Današnji ministarski svet se je bavil z agrarno reformo v Romuniji.

BLAGAJNE DUNAJSKE OBČINE — PRAZNE.

Dunaj 30. dec. (Izvirno poročilo.) Nameščencem mestne občine so srročili, da se bodo plače za mesec januar izplačale v dveh obrokih in sicer zaradi tega, ker so predumili za Božič izrazniti mestne blaginje. Nameščenci so na zborovanju sprejeli resolucijo, kjer zahtevajo, naj župan predloži izredno poročilo o tem vrašanjtu.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA. 31. decembra.

Valute in devize.

Curih: Berlin 9.10, New York 658, London 23.21, Pariz 39, Milan 22.90, Praga 7.40, Zagreb 4.10, Dunaj 1.57¹/₂, avstrijske žigosane krone 1.05.

Dunaj: Jugoslovanski dinarji 1625—1645, ameriški dolarji 654—658, francoski franki 3870—3910, švicarski franki 9950—10.000, češkoslovaške krone 734—740, madžarske krone 113—115, italijanske lire 2240—2260, nemške marke 901—907, poljske marke 89—96.

Praga: Jugoslovanski dinarji 214, nemške marke 120.75, švicarski franki 1353.50, francoski franki 520.50, italijanske lire 300, angleški funti 310, ameriški dolarji 87.50, avstrijske žigosane krone 13, poljske marke 11.50.

Prijateljem našega lista

Pojasnili smo že, da smo vsled nezmožnosti dragih papirja ter visokih stroškov za tisk, upravo in uredništvo žalibog primorani zvišati ob novem letu naročnino. Obračamo se ponovno na prijatelje našega lista, da to uvažujejo in nam ostanejo navzlic temu zvesti.

Uverjeni smo tudi, da so naši naročniki z nami vred prebrani, da te »Jugoslavija«, kot edini slovenski nadstrankarski list, nujno potrebna in da v polni meri zasluži, da ga naši prijatelji ne zapustijo.

List se podraži za 10 kron na mesec in stane torej sedaj 30 kron mesečno. To je za današnje razmere še vedno mala vsota, ki ne dela nikomur resne preelavice in za katero moreš kupiti drugače samo par gumbov, a če te ne posebno fine.

Povišali bodo naročnino večinoma vsi listi. Le posamezni časopisi, ki imajo bogate strankarske fondе, a malo odjemalcev, začasno ne povišajo naročnine, da privabijo s tem novih naročnikov. To pa je samo špekulacija. Ko pridobe dovolj naročnikov, bodo prav gotovo šli isto pot kot vsi drugi listi, ali pa bodo morali z ogromnim deficitom prenehati izhajati, ker končno nobena zakladnica ni brez dna.

Naš list nima za sabo nobene stranke, ki bi ga podpirala, temveč živi samo od naročnine in inseratov. Ne dela za enostrankarske interese, ne ali one skupine, temveč niše brez oziroma na levo in desno v interesu vseh, ki so pošteno in ki se jim godi krivica. Nam ni treba braniti koruptivnih elementov, kakor morajo pogostokrat delati to strankarski listi, ki smatrajo za svojo dolžnost, braniti vsakega pristaša svoje stranke, pa naj bo ta noštenjak ali pa nepoštenjak.

Uverjeni smo, da bo naša odkrita beseda zadostovala in da bo zmagala pri vseh naših prijateljih razsodnost in uvidevnost.

Voščilo in svarilo.

Praga, mod prazniki.

Nemci ne zamude nobene prilike in podstavljajo vladi noge, kjer le morejo. Češko-nemško vprašanje je postalo prav pereče. Dolgo ne pojde po dosedanjim metodam. Morda dozoreva to spoznanje na obeh straneh, na češki in nemški. Sporočil sem vam že zanimivo glasovanje v senatu, kjer so tudi češki senatorji glasovali za nemške iniciativne predloge.

Vsi, ki jim je mar sreča države, bi se oglasili, če pride do lojalnega sporazuma. Tej želji je dal izraz tudi sam prezident, ki je na prošnjo najbolj hujšajočega nemškega lista »Bohemia«, da bi poslal kak božični prispevek, napisal Nemcem sledeče voščilo:

»Gospod urednik! Prosim te za pripevek za svojo božično številko. Predvsem se vam lopo zahvaljujem, da mi ravno Vaš list daje možnost, da voščim nemškim državljanom republike vselej in srečne praznike. Bodite zagotovljeni, da imam najmočnejšo zavest dolžnosti, da bi to vselej in to srečo podpiral tudi v nadaljnih bodočnostih z vsemi močmi. Upal sem vedno in upam še tudi danes, da se s svojimi nemškimi krajanji sldemo pri skupnem delu za napredek in srečo domovine. Zato ker moramo — ki temu nas pelje stalne naše države in Evrope, to nam nalaga skupna zgodovina.

Človek in njegova leta.

Stara legenda pripoveduje:

Ko je Stvarnik nebes in zemlje sedmi dan počival, je poklical predse človeka in življal, da jim določi način in odmeri čas njihovega življenja. Človeku je dejal: »Ti si kralj vseh živih bitij, tebi podarim raven in plemenit stas, dajem ti dar miselnosti in govornosti, tebi naj bo vse podložno, ptice v zraku, ribe v morju in zverine na zemlji. Ti vladaš nad vsemi živimi bitji, tvoja last so pridelki na polju in sadje na drevju. Živel na boš na zemlji trideset let.«

Človeku to ni bilo povšeči, zato je jel ugovarjati: »Ako sem kralj vseh živih bitij, kaj mi potem pomaza vsa ta krasota, ki jo bom užival samo trideset let!« Tako je ugovarjal človek in gledal zavistno na živali, od katerih je podaril mnogim mnogo daljše življenje, nego niemu.

Za človekom je prišel na vrsto osel, kateremu je Večni dejal: »Ti boš mnogo trpel, nosil boš tovore in padal boš pod udarci prigančaja. Pojli se boš in stokal, imel ne boš miru, hranil na se boš s trnmi in osatomi. Naj ti bo življenja petdeset let!«

Ubogi osel je padel na kolena in prosil: »Dobri Stvarnik, ako mi bo toliko trpeti in prenašati v življenju

Prosim, da bi ne smatrali te moje izjave kot prilicnostni, več ali manj sentimentalni izliv čustva; to je preje formula moja političnega prepričanja, mogoča političnega programa. Pričakujem, da mi pritrdijo misleči možje vseh strank. Od resnega in odkritosrčnega soglasja je k dejanju samo korak. — T. G. Masaryk.

Te praznike je podal Masaryk še neko drugo silno važno izjavo s člankom v »Lidovih Novinah« z dne 25. decembra o revoluciji in boljševizmu. Članek zasluži, da bi bil cel preštavljen, za danes le izvleček. Masaryk izjavja:

Boljševiško oborožena revolucija, evropsko presojana, je bila nepotrebna. Kakor hitro je carizem padel in nastala socialistično - liberalna vlada, ko je posebno konstituanta, izvoljena od 36 milijonov volilcev, imela večino socialistično, bi se bili boljševiki kot manjšina mogli zadovoljiti s parlamentarnim, upravnim in vzgojnim delom. Mogli so organizirati parlamentno opozicijo. Da je vlada Kerenskoga delala napake, je resnica, toda te napake niso opravičevale Lenina za nove napake. Toda boljševiki niso znali in ne znajo delati, oni znajo le k delu siliti, boljševiški režim je vpeljal suženstvo buržoazije, buržoazije nota bene zelo samovoljno definirane, in s tem tudi suženstvo delavcev. Znao se bojevati, pihati in umirati, toda ne znajo oridno, vztrajno, neumorno delati.

Dr. P.-n.

Kongres francoskih socialistov.

Tours, 30. dec.

Ko so komunisti zborovanje nadaljevali in skončali, so se sestali obnovitelji in člani odpornegega odbora ter izvedli fuzioniranje. Za predsednika je bil izvoljen Pressman. Sklenili so da naj stranka enostavno predstavlja nadaljevanje unificirane stranke, da naj sprejme amsterdamski program iz l. 1919 in da naj odkloni sodelovanje v vladi. Izdal se bo manifest na 150.000 pristašev socialistične stranke, ki so odklonili pristop k moskovski internacionali. Maveras je prečital izjavo nove socialistične stranke, ki poudarja potrebo, da se prepreči vsaka nova vojna in da stranka ostane združena s strokovnimi organizacijami. Zastopniki nove stranke bodo šli meseca februarja na Dunaj da se dobi podlaga za resnično novo internacionalo. Končno se je sklenil protest proti smrtnim obsodbam madžarskih socialistov.

Pogoji gen. Caviglie.

Rim, 30. dec.

Naivnejši pogoji, ki jih je naznanil general Caviglia reškim zastopnikom, so: Vrnitev ujetnikov, ki so jih zavojevali reški legionari, odhod vojnih ladij iz reškega pristanišča, vrnitev orožja, municije, vojnega materiala itd., ki je bilo vzeto italijanski armadi vsi legionari, ki niso rojeni na Reki, morajo v petih dneh zapustiti Reko in vsi reški legionari se morajo razorožiti. D' Annunzio mora zapustiti Reko, ko odveže legionarie prireze. Rab in Krk morajo legionari takoj zapustiti. Reška regenca bo tekom današnjega dne odgovorila. Odgovor bo, kakor se čule, ugoden, regenca bo pogoje sprejela z nekaterimi pridržki, ki se tičejo načina izvršitve pogodb.

toliko gorja, če se bom moral samo potiti in vzdihovati ter prenašati udarce, hraniti se pa samo s trnmi in osatom, čemu mi bo tako dolgo življenje? Usmili se me, Gospod, pa mi prikršaj življenje za dvajset let!

Ko je človek to slišal, je planil k Stvarniku in ga prosil za teh dvajset let katerim se je osel odpovedal.

Dobrotljivi Bog se je nasmehnil in uslišal človekovo prošnjo.

Za oslom je prišel na vrsto pes, kateremu je Bog dejal: »Ti boš čuval hišo in imetje, privezan boš na verigi, zalajal boš na vsako najmanjšo senco in glodal boš kosti. Na zemlji boš živel štirideset let!«

Siromak pes je zacvilil in začel prosiiti Stvarnika: »Ker si mi podaril tako grenko življenje, da moram čuvali samo hišo in imetje, glodati kosti in lafati na sence, te prosim, da mi skrajšaš življenje za dvajset let!«

Človek, lakomen življenja, je koj prišel do božjega prestola in zaprosil za teh dvajset let, ki jih pes ni hotel.

Usmileni Stvarnik se je nasmehnil in uslišal človekovo prošnjo.

Na koncu je prišla na vrsto opica. Tei je dejal Gospod: »Ti boš sicer človeku podobna v obliki, toda boš gluha in smešna hodila boš z upo-

Razvoj dogodkov na Reki in Sušaku.

Sušak, 30. dec.

Sele sedaj je mogoče dobiti vsaj približno avtentično sliko dogodkov, ki so se te dni odigrali na Reki in Sušaku. Ker je Sušak sam še vedno zaseden po italijanski regularni četah in ker vlada v navedeno mesto velika panika, nikakor ni bilo mogoče priti v stik s tamošnjim nadom, Sedaj pa, ko so se strasti že nekoliko polegle, se doznavajo nastopne podrobnosti:

Na Sv. večer ob 20.10 so se oglašile po reških ulicah trobente arditov. To je bilo jasno znamenje, da se začnejo neka akcija, ker so isti trenotek bersaljeri, ki so bili zbrani na sušaškem mostu, stekli in guvernerjevi palači. Kmalu potem je nastala silna eksplozija, ki je povzročila silno paniko med sušaškim prebivalstvom. Ljudje so bežali iz hiš na vse strani, napoli oblečeni in pustili svoja stanovanja odprta. Vsa okna na hišah pri mostu so se vsled detonacije popolnoma razbila. Ko je zavladal mir, so se nekateri zopet vračali v svoja stanovanja. Okoli ene ponoči je nastala druga eksplozija, ki je bila še močnejša od prve. Sedaj je začelo vse prebivalstvo bežati. Zmešnjavo je povečalo še to, da so karabinjerji po sušaških ulicah silili meščanstvo, naj beži čim hitreje, češ da bo sedaj prlo najhujše. Res se je začelo malo časa po tem silno streljanje iz pušk in strojnic ter so se od časa do časa čuli tudi posamezni strelji topov, kar je trajalo vso noč.

Drugo jutro so se ljudje vračali domov, karabinjerji pa so zaprli ulice in niso nikogar pustili dalje, kakor do piramide. Okoli enajstih je pred reško luko priplul dreadnaught »Andrea Doria«, v spremstvu štirih torpedovcev ter je tam vse čas križaril. O miraku se je od te eskadrile ločila ladja »Espero« in se podala D' Annunziju. Pozneje ponoči je »Andrea Doria« pozval poglavo križarko, naj se vrne, le-ta pa se pozivu ni hotela odzvati. Nato je začel bombardement. Prvi hip sta bila oddana dva strela, ki sta udarila pri svetilniku v ožli baroške luke. Isti hip, ko sta padla ta dva strela, se je nahajalo pri svetilniku sedem arditov, ki so kričali znani D' Annunzijeve klic: »Eja, eja alala!« Strel jih je v hipu pometel z zemlje. Potem sta padla zopet dva strela v barake ladjedelnice Lazares, kjer se je razvil tako silen dim, da se je vsa okolica zavila v temo. Končno sta bila izstreljena dva strela, od katerih je eden zadel poveljniški most ladje »Espero«, ki se je nato poškodovana umaknila v notranjost luke. Sedaj je nastalo grmenje topov z Drenova, odkoder so streljali najbolj na Molo Lunghe in na mrežo, ki brani vhod v luko. To streljanje je trajalo dve uri, večina strelcev pa je padla v morje. Obenem so streljali s strojnicami od Zameta in Kastva.

To je trajalo vso noč, doler nista v nedeljo jutraj dva strela zadela D' Annunzijeve palače in porušila sprednji veliki balkon na palači. En strel je zadel ribarnico in jo porušil. Pogled na Sušak je žalosten. Hiše v bližini Rečine so silno trpele vsled eksplozij. Tako je palača Prve hrvatske štedionice brez oken. Hudo so trpele hiše Kovačičeva, Stanko Mikuličeva, Mirko Udinejeva, Smokve in Bakaršičeva, kakor tudi vse manjše hiše, ki se nahajajo ob mostu, ravno tako tudi hiše onstran mostu, med njimi posebno bivša kavarna Delić. Na Sušaku samem je oplenjena skoraj vsa prodajalnice, kakor tudi vsa privatna stanovanja v okolici Jelačičevega trga. Narod se je pomiril šele v ponedeljek, ko so karabinjerji izjavili, da Sušaka ne bodo bombardirali.

nijenim hrbitom in boš celemu svetu v zabavo. Tebi bodi šestdeset let življenja!

Nesrečna opica se je zgrudila na kolena in zaprosila: »Dobri Stvarnik, ako bom človeku samo podobna, sicer na glupa in ljudem samo v zabavo, skrajšaj mi življenje za trideset let!«

Ko je človek slišal opico, je hitro priskočil k Bogu ter prosil tudi za teh trideset let. Bog mu jih je naklonil.

In tako živi človek kot kralj vseh živih bitij prvih trideset človeških let brezbrizno in veselo. Od tridesetega do petdesetega leta se mora truditi in mučiti ter prenašati skrb in težke udarce usode. To so mu prinesla oslavlja leta. Ko preteče petdeseto leto, mora čuvati svojo hišo in sedeti na svojem imetju in blazu, ne zaupa nikomur več, vsaka senca se mu zdi sumljiva, ter reži na vsakogar, ki se mu skuša približati in komaj dobi kje kakšno kost, da jo more glodati. To so pasja leta. Če živi nad sedemdeset let, postane otročji, hodi upognjenega hrbita in je deci in celemu svetu v zasmeh. To so opičja leta.

Tako je Bog človeka za njegovo nenasičnost kaznoval.

Razna poročila.

Italijani za srbohrvaščino. Italijanska vlada namerava ustanoviti na vseučilišču v Padovi stolico za srbohrvaški jezik. Italijanski poslanik v Beogradu je v ta namen naprosil našega naučnega ministra za potrebna navodila.

Delna demobilizacija na Ruskem. Z ozirom na potrebo industrije in poljedelstva glede delavskih sil bo ruska vlada odpustila poslednji letnik rdeče armade.

Število nemške armade. Po poročilu »Berliner Tageblatta« je dokončano zmanjšanje državne brambe na 100.000 mož. Ker pa še 10.000 mest ni popolnjenih, znaša sedaj število brambe 90.000 mož.

Novi spopadi na Irskem. Pri Middletonu v irski grofiji corški so sinajnovci napadli policijsko patruljo. En redar je ubit, pet pa ranjenih.

Bivši ameriški generalisimus proti daljnemu oboroževanju. Kakor se poroča iz New Yorka, se je general Pershing izrazil v govoru energično, proti vojaškim in pomorskim pripravam Zedinjenih držav. Izrazil je bojazen, da poslednja vojska ni služila za pouk. Nadaljevanje vojnih priprav bi upropastilo vse veseliše, ki bi šle po tej nevarni poti. Nova vojna bi bila pogin svetovne civilizacije.

Francoska vlada proti osemurnemu delavniku na kmetih. Iz Pariza javljajo: Ministrski predsednik je izjavil, da je vlada proti temu, da bi se na kmetih uvedlo osemurno delo ter da so bila vladnim zastopnikom, ki se pošljejo na mednarodno delavsko konferenco, v tem zmislu dana navodila.

Gospodarstvo.

INDUSTRIJSKA KRIZA IN NEZAPOLNOST.

Padanje cen nekaterih vrst blaga, predvsem tekstilnega, pripisujejo mnogi nastajajoči nadprodukciji. Vendar pa še danes nimamo nadprodukcije. Celi svet še vedno trpi na pomankanju živinskih potrebščin. Ker so stroški proizvodnje zelo visoki, jih velika večina konzumentov s svojimi dohodki ne zmore, vsled česar se vsakdo kolikor mogoče omeji v nakupovanju tudi sicer potrebnih predmetov. To povzroča zastoj produkcije in kopičenje blaga. Ni torej pričakovati, da bi se slučajno padanje cen nekaterih predmetov nadaljevalo v znamenju zboljšanja produkcijskih razmer. Res je da je edino prevelika draginja povzročila gori omenjeno stanje. Posledica tega stanja je pa na drugi strani brezposelnost ki v državah, katere mnogo producirajo in izvažajo, zavzema velike dimenzije. Navajamo sledeče podatke:

Francija: Nove predilnice odpustajo svoje osebe, istotako tovarne za obuvanje. V Seinskem departementu je v avtomobilski industriji nezaposlenih 40%, v knjigarski 50% in usnarski 70% delavcev.

Italija: Število brezposelnih narašča zlasti radi težkoč pri izseljevanju. Prejšnja leta se je izseljevalo samo iz Benečije po 100.000 delavcev v centralno Evropo, kjer so našli zadostnega zaslužka. Zdaj je to drugače. Istotako je otežkočeno izseljevanje v Ameriko.

Nemčija: 1. septembra je štela Nemčija okrog 420.000 brezposelnih, v prvi vrsti na Saksonskem, v Hamburgu in Berlinu. Vsled brezposelnosti trpi zlasti saksonsko prebivalstvo. Meseca julija se je naštel 1.118.912 delavcev, ki so iskali dela, vendar tudi to število ne daje prave slike, ker se mnogi brezposelni delavci sploh ne prijavljajo, ker si sami iščejo dela.

Avstrija: Delavni čas se je moral zelo skrajšati v kovinski industriji, kjer se dela po 20 ur na teden. Kljub tej omejitvi dela brezposelnost raste.

Belgija: Industrija čokolade, keksov, mila, obuvanja in oblek zelo trpi vsled slabega razpečavanja blaga, ki se ne more nikamor prodati. Vsled tega se obrati omejitve v svojem delu. V kolikor se niso obrati zaprli, se je moral delavni čas precej skrajšati. V industriji obuvale se po dva dni na teden ne dela.

Anglija: Ne glede na rudarsko stavko, vsled katere je bilo mnogo delavcev več časa brez posla in katere stavka je končala s tem, da so bile rudarjem dnevnice zvišane proti obvezi z njihove strani, da bodo več producirali, vlada na Angleskem tudi v drugih strokah tako brezposelnost, da so župani mnogih industrijskih krajev izjavili, da ne laščijo za vzdrževanje miru in reda, ako se ne ukrenejo takoj potrebni koraki za odpravo brezposelnosti.

Švica: Brezposelnost tudi v Švici dosledno narašča. Kriza v vezenski in urarski industriji se je poostila. Mnogi obrati urarske industrije delajo komaj po tri dni na teden. Tudi v tekstilni industriji ter v industriji obuvale in papirja ni zadosti naročil. Podobno je v vsem ostalinu industrijskim panogami. Kakor se splošno sodi, pa ta kriza še ni dosegla vrhunca. Seveda ima velik vpliv pri tem visoko stanje švicarske valute, ki onemogočuje izvoz v dežele z slabšo valuto, ki bi bile sicer dobre odjemalke za švicarske industrijske izdelke.

Švedska: V tekstilni industriji in v ladjedelnicah je delo omejeno.

Sedaj mora tudi kovinska industrija računati z omejitvami v obratu.

Holandija: Tudi v tej državi brezposelnost narašča. V Amsterdamu je bilo imalo leta 1919. 11.3% v maju leta 1920. pa 16.7% brezposelnih. Brezposelnost na še stalno narašča. Zlasti v diamantni industriji je tu na tam že 65% nezaposlenih.

Podobne razmere vladaio tudi v drugih državah, zlasti v Ameriki in na Japonskem.

+Prodaja sladkorja iz domačih tvornic. Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel objavlja, da je z odločbo z dne 18. decembra 1920, št. J-16161, dovolilo sladkornim tovarnam v Osluku, Novem Vrbanu, Crvenki, Vel. Bečkereku in Polmonostru, da smejo brez posebne dovolitve imenovanega ministrstva predati sladkore trgovcem, in sicer vsaka tovarna do 100 tisoč kg. Posamezni trgovci ne more dobiti več kakor 500 kg sladkorja in je dolžan ga prodajati porabnikom kvečemu za 4 K dražje od tovarniške prodajne cene. Pri nakupu sladkorja se morajo trgovci izkazati s potrdilom, da so zadostili davčni dolžnosti v prejšnjem letu.

+ Kriza v naši industriji. Kranjska industrijska družba je morala odpustiti 800 delavcev. Tudi v jeklarni v Ravnu pri Oustanju so odpustili 200 delavcev. To so slabe prikazni za novo leto.

+ Železniške delavnice. Vlada je dovolila »Podonavskemu« parobrodnemu društvu kredit 14 milijonov kron, da zgradi delavnice za zgradbo novih in popraviljanje starih železniških vagonov. Podrobnosti o pogodbi niso znane. Bilo pa bi vsekakor potrebno, da bi vlada objavila pogodbo, ki jo je sklenila s to družbo. Vsaka moderna železniška uprava stremi za tem, da zgradi lastne železniške delavnice. Tako je imela lastne delavnice bivša avstrijska državna železnica, imela jih je madžarska in jih ima tudi južna železnica. Pojasnilo bi bilo tembolj potrebno, ker je v trgovskih krogih znano, da je stavila svojčas vladi tozadevno precej ugodno ponudbo neka bavarska družba, a je vlada ponudbo odklonila.

+ Mohamedanska tvornica papirnatih vreč v Sarajevu. V Sarajevu se je ustanovila tvornica papirnatih vreč za ženske mohamedanskega veroizpovedanja. Mohamedanska vera zabranjuje namreč ženskam mnogokatera dela. Ker pa je sedaj velika draginja, malo zaslužka in malo denarja, so morali poiskati način, kako pripraviti tudi mohamedansko žemstvo do posla. Ravno vsled tega namena se je nedavno ustanovila v Sarajevu tudi tvornica za perilo.

+ Vlaki in stroji za železniško progo Split - Knin - Šibenik so pripravljeni, da takoj stopijo v promet, čim odidejo Italijani.

+ Stijajen uspeh rudarskega sporazuma na Angleskem. Iz Londona poročajo: Sodelovanje lastnikov premogovnikov za povečanje pridobivanja premoga je imelo presenetljiv uspeh. Po izkazu zadnjega tedna se je nakopalo za 100.000 ton več premoga, kakor prejšnji teden. Povprečno se je pridobilo, odkar se je začelo delo, na teden 5.200.000 ton, kar bi znašalo na leto 260 milijonov ton. Razen že dovoljenih dveh šilingov bodo delavci vsled tega uspeha dobivali še 18 pencev dnevno. — Sistem prenaji za povečano produkcijo se je obnesel torej na Angleskem nepričakovano dobro. Zakaj bi ga ne uvedli tudi pri nas? Saj mi povečanje produkcije ravno tako krvavo potrebujemo ali pa še bolj, kakor Angleži.

+ Izvoz tobaka je bolgarska vlada reducirala na polovico.

+ Tržaska borza je notrjala 29. p. m.: Nežigosane krone 4.75, avstrijske krone 4.75, češke 4.75, dinarji 75—78, marke 40, dolari 28—30, francoski franki 173, švicarski franki 445—448, funti 103.50, zlati funti 117. Jadranska banka je notrjala 390 lic.

Dnevne vesti.

— **Poročevalcem, dopisnikom in vsem drugim sodelavcem »Jugoslavije«**, ki so nas v minulim letu tako požrtvovalno podpirali, se našim iskreno zahvalujemo za njihov trud. Vse tehnične ovire, zlasti skrajnega pomanjkanja papirja, nismo mogli vsem ustreči kakor bi radi. Prosim vse prizadete, da nam blagovoljno oprostijo. Potrudili se bomo, da v bodoče te nedostatke odpravimo kolikor se bo le dalo. Upamo, da nam ostanejo zvesti vsi naši sodelavci tudi v bodoče. Njim vsem želimo prav srečno in veselo novo leto.

— **Uredništvo »Jugoslavije«**. — **Skoraj neverjetno.** Ministrstvo prosvete je z uredbo št. 3726 prenehalo šolam Čaklovičev zemljevid S. H. S. baše samo zategadelj, ker ima za našo zavadno mejo začrtano Wilsonovo črto ter je tudi mesto Zader označeno kot jugoslovansko. V italijanskih šolah pa imajo zemljevide na katerih je skoraj cela Jugoslavija označena kot neodrešena zemlja, ker so jo nekda imeli Rimljani. Še bolj neumestna je bila prepoved našega poverilništva, da se na dan narodnega praznika dne 1. decembra ni smelo pobirati v šolah za »Jugoslovansko Matico«. Kako naši učiteljski pri takih nazobehi, ki jih vzgaja mladina v narodnem duhu?

— **Mažaronsko učiteljsko v Prekmurju** še vedno ni položilo izpita iz slovenščine ter tudi rok še ni določen, do kedar mora to storiti. V jeseni je bil v škofskih zavodih v Šent Vidu sicer nekaj tečajev za slovenščino, toda ničesar se ni zvedelo s kakšnim uspehom se je končal. Vsekar na taki neobvezni tečaj ne smemo nadomestovati izpita.

— **Po toči zvonilo.** Deželna vlada v Ljubljani se je vendarle odzvala ter poslala v Beograd energičen poziv, da se naj vendar že premesti iz Dol. Lendave podpolkovnik Lukić ker uganja tam strahovite reči: plen avtomobile, šikanira prebivalstvo itd. O »delovanju« g. Lukića so slov. časopisi po letu in jeseni letos poročali, na vlado in vojaške oblasti je leževalo pritožb in slednjič je deželna vlada v Ljubljani vzela pritožbe v pretes ter je predvčeraj poslala obširen referat v Beograd s prošnjo, da se naj Lukić odstrani s Prekmurja. Hvale vredna je skrb deželne vlade v Ljubljani za blagor Prekmurcev, ampak po toči zvoniti bi ne bilo treba, kajti slovit podpolkovnik Lukić je bil premeščen že začetkom novembra t. i. skoraj že pred 2 mesecema.

— **Nove poštne znamke** pridejo v promet v prvi polovici meseca januarja. Nove poštne znamke so bile izdelane kakor znano v Ameriki. Dosedanje znamke se bodo uporabljale poleg novih samo še do 1. aprila.

— **Okrajno sodišče v Prevaljah**, ki se je nedavno na novo ustanovilo, se je podredilo okrajnemu sodišču v Mariboru.

— **Nova notarska mesta** se ustanovijo v Prevaljah, Murski Soboti in v Dolni Lendavi.

— **Nove poštne postaje.** V doslej okupiranih krajih Dalmacije in otokov se bo v najkrajšem času otvorilo 97 novih poštno-brzojavnih postaj.

— **Promoviral se za doktorja** prava na dunajskem vseučilišču g. Karol Birsa iz Gorice.

— **Poročilo se je g. dr. Rudolf pl. Andreika**, vladni svetnik v predsedstvu deželne vlade, z ed. Miciko Tavčarjevo iz Selce nad Škofjo Loko. Obilo sreče!

— **Umrl je v Gorici g. prof. Alfred Coronini-Cronberg**, svojčas goriški deželni in državni poslanec. Pokopnik je storil mnogo za goriške Slovence. Bil je odbornik svoječasnega političnega društva »Sloga« in bil med soustanovitelji Centra. posojilnice. Umrl je 12. decembra na srčni kapl. Pokopan je v družinski rakvi v Gorici.

— **Omejitev žel. prometa.** V soboto, dne 1. januarja in v nedeljo dne 2. januarja izostanejo nastopni osebni vlaki: Na progi Zagreb - Zidmost osebna vlaka št. 523 in 522; osebni vlak št. 523 odhaja iz Zid. mosta ob 5.15 in pride v Zagreb ob 7.32. Osebni vlak št. 522 odhaja iz Zagreba ob 12.55 in prihaja v Zidmost ob 15.39. Na progi Zagreb - Sisak izostane vlaka št. 514 in 515. Vlak št. 514 odhaja iz Siska ob 5.54 in prihaja v Zagreb ob 7.10, vlak št. 515 odhaja iz Zagreba ob 17.15 in prihaja v Sisak ob 19.28.

— **Modernizirana šolska mladina.** Za srednje šole in učiteljske je izšel nov disciplinarni red, ki dovoljuje dijakom brez oziroma na starost in razred obisk gostiln in kafeja povsod, razen v šolskih prostorih.

Take svobode ne more odobravati noben treznomisleči človek, najmanj pa stariši. Sicer pa je tak disciplinarni red tudi v ožjem nasprotju z naredbami poverilništva za socialno skrbstvo, ki prepoveduje točenje in prodajo alkoholnih pijač mladim izpod 18. leta.

— **Kočevska posojilnica**, ki je svoje dni provzročila v zvezi z Agro-Merkurjem toliko prahu v slovenski javnosti, je te dni po približno desetletni likvidaciji mirno v gospodu zaspala. Izredni občni zbor, ki se je vršil pred nekaj tedni, je konstatiral, da je vse plačano, na kar se je sklenilo izbristati jo iz zadržnega registra, kar se je te dni tudi zgodilo kot je razvidno iz Uradnega lista št. 148. Nazaj ne dobi nihče nič, kar je pa kdo plačal, je plačal. S tem je ukinjeno raz kočevske slovenske posojilnice težko tremo. Naj bi kočevsko Slovenstvo, ki nujno rabi lastne finančne koncentracije, imelo pri prihodnjem svojem zavodu: več sreče!

— **Novoletni dar oslepelim vojakom.** V počaščenje spomina gosp. Ivana Beliča je nabralo v njegovi gostilni pri št. 6 omejitve njegovih prijateljev 600 K kot novoletni dar oslepelim vojakom. Denar se je izročil svojemu namenu.

— **Svojo mater umoril.** V Št. Vidu nad Ljubljano je predvčerajšnjim znano vdovo-mesario Franič Cirmanovo, ki je imela svojo mesnico v Kolovratu v Ljubljani, z baletom zaklati njen najmlajši sin, ki je pri vojakih. Baše je sina privedlo do zločina, ker se je hotela mati zopet poročiti, vendar se še ne ve za pravi vzrok groznemu zločinu.

— **Dva otroka sta zgorela.** Marjana Osredkar iz Bodovelske grane pri Škofji Loki je nedavno šla na sejem v Škofjo Loko. V koči je pustila pri zaklenjenih vratih eno leto starega Ivana in šletno Lojzko. Iz neznanega vzroka je nastal ogenj, ki je bato upelil. Brata Jakob in Matevž Sodnikar s hriba Sv. Petra sta oba zila požar in prišla na pomoč. Iz sobe sta slišala zdihovalne otrok, a ker so bila vrata zaklenjena, nista mogla pravočasno v hišo. Ostanke zgorelih trupel so potegnili orožniki iz baše in jih odnesli v škofiško mrtvašnico. Nesrečni materi je poleg njenih otrok zgorelo tudi celo neno imetje.

— **Tatvina v cerkvi.** V noči 26. m. m. je neznan tat prišel na kor cerkve sv. Urha pri Vel. Blokah, odrezal vrh zvona ter se spustil po vrvi v cerkev, kjer je pokradel sledeče stvari: 2 velika oltarna prta vredna 1000 K in 2 mala vredna 500 K; nadalje je razbil dva nabiralnika ter odnesel za približno 200 K bankovcev po 10 in 20 K.

— **Uboj.** V Veliki Vodenici pri Kostanjevici je neki Jos. Gorišek ubil 30 letnega Ant. Grubarja zaradi ženske.

Ljubljana.

— **Kaj se zgodi z ljubljanskimi mestnim drobižem?** Kolikor nam je znano, ima 20 vinarski drobiž, ki ga je izdala mestna občina ljubljanska, veljavo le do konca t. l. Podaljšanje veljave ni bilo dosedaj razglašeno. Ali se bo veljavnost kar natihoma ustavila? Za mestno občino bi bilo to vse, kakor lepe koristi, a tudi občinstvo se ne bo jokalo za par izgubljenih lističev. Na ta način doseženi prebitek bi prišel občini zelo prav.

— **Novo stanovanjsko naredbo** izda naša deželna vlada na inicijativno poverilništva za socialno skrbstvo. Radovedni smo, kako se bo izvršil ta čudež, ne da bi bilo treba graditi novih stanovanj.

— **Klub Soča** naznanja, da se sestajajo odseji Primorci v gostilni pri »Zlatorogu«, Gosposka ulica. V soboto dne 8. januarja 1921 predavanje g. Saše Železnikarja o Rusiji in Sibiriji.

— **Važen sestanek vseh tobačnih trafikantov** se vrši v torek dne 4. januarja 1921 ob 7. uri zvečer pri »Zlati ribi«, Stritarjeva ulica 7.

— **Godba Dravske divizije** priredi dne 17. t. m. svoj drugi simfonični koncert.

— **Veliko predpustno veselico** priredi magistralni nižji učbenici dne 8. januarja 1921 ob pol 8. zvečer v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma. K obilni udeležbi vabi vse, ki imajo voljo.

— **Samomir, Mizarški pomočnik** Mihi. Kogor pri trdki Iv. Bonač v Ljubljani se je predvčerajšnjem obesil v tovarni. Vzrok ni znan.

— **Nepoštena prodajalka.** M. C. je bila zaposlena v neki ljubljanski trgovini, kjer je pokradla raznega blaga za 10.000 K. Nakradeno blago sta prodajala strankam njen 19 letni brat ter neki 16 letni J. V. Policija je izsledila večino ukradenega in že prodanega blaga. Zadeva je izročena deželniemu sodišču, a prizadete osebe so na svobodi.

— **Družba nevarnih vlomilcev** prijeto. Ljubljanska kriminalna policija, ki nadzoruje tuje, je prejela te dni v Kolodvorski ulici tri nevarne vlomilce, namreč 24 letnega Jos. Lebana iz zasedenega ozemlja,

ki je leta 1918 pobegnil v Celju iz preiskovalnega zapora, v katerem so ga imeli zaradi vlomov v neko celjsko trgovino; 34 letnega Ant. Cvetešnika iz Svetine, ki je bil tudi v preiskavi zaradi tatvine, a je oskorni pobegnil; 21 letnega Fr. Goršeta iz Griž pri Celju, ki je bil šele oktobra izpuščen iz zaporov. Ta čedna družba se je hotela drugo jutro odpeljati v Kamnik, da izvrši v neko večjo gostilno vlom, nakradeno obleko in perilo pa odnese v Zagreb. Za njihov načrt pa je pravočasno zvedela kriminalna policija. Poglavar je bil Cvetešnik, ki se je izdajal za Fr. Kermelja iz Pečuha ter je bil že 16 krat kaznovan zaradi tatvin.

— **Pozabljena denarnica.** Dobro nagrado onemu, kateri mi vrne mojo dne 30. decembra popoldne pozabljeno črno usnato listnico z vsebino več važnih dokumentov, kateri so označeni z mojim polnim naslovom in nekaj tisočakov. Anton Klun, Ljubljana, Dalmatinova ul. K

Maribor.

Kirurg dr. Černič in ginekolog dr. B. Ipavc sta dobila oblastveno dovoljenje za otvoritev sanatorija v Mariboru. Sanatorij bo na razpolago mariborskim zdravnikom za zdravljenje pacientov. Sanatorij bo v Maistrovi ulici št. 19 ter bo opremljen z vsemi modernimi zdravniškimi sredstvi.

Na smrt na večalih je obsodila mariborska porota v zadnjem slučaju, ki se je obravnaval v tem porotnem zasedanju, Ano Trančer. Imenovana je umorila svojega moža doma v Št. Lju v Slov. Goricah.

Celje.

Mestno gledališče v Celju. V četrtek 30. dec. se je v našem mestnem gledališču predstavljala tridejanska veseliga »Težke ribe«, katero je spisal poljski pisatelj Balucki. Prireditelj te igre je posebnikom gledališča nudila zopet mnogo in krasne zabave. Tudi igralci so, kakor vedno, tudi tokrat svoje vloge dobro pogodili. V nedeljo zvečer ob 19 in pol se igra ponovi.

Nov odvetnik v Celju je g. dr. Milko Hrašovec.

Kože so se pojavile v Košnici v celjski okolici. Bila sta že dva smrtna slučaja.

Opustitev Zvezne trgovine v Prešernovi ulici sta sklenila njena lastnika g. Gorčar & Leskovšek. Zdržila bosta to trgovino s papirjem s centralo na Kralja Petra cesti v hiši hotela »Bel vola«. Trgovino bosta znatno povečala.

Umrl je v celjski bolnici g. Mihael Koradin, uradnik v pokoj.

Gradnja tornice »Cina« je celjski mestni urad ustavil tukajšnjemu trgovcu Kirbišu, ker se isti ni hotel pokoriti predpisom stavbenega načrta.

Poskusen samomir. Zastrupiti se je hotel tukajšnji trgovski sodelavnik E. Petrovič, nastavljen pri trdki Urh. Spravil so ga še pravočasno v bolnišnico. Vzrok je bil hudežen.

Primorje.

Kie bo šla moja na Notranjskem? Planinski kuez Windischgrätz dela baše pri Italijanih na vse kriplje na to, da se popravi mejna črta pri Planini v toliko, da pride pod Italijo tudi njegova graščina, ki je dozdaj prisojena nam. Splošno se že govori, da je ta svoj namen dosegel in da ne bo šla moja več pri Ravbari in dostran Postojne, temveč tik za Rakekom, Planina da bo pa baše razkosana. To tudi splošno znači sumljivo laško cinčanje, da res ni še uresničena njihova brezmejna požrešnost. Mi pa bomo seveda zopet molče zmajevali z ramami in stiskali zobe, ko nam bo prevzvišeni »firšt« iz Planine kazal fige.

Kako se je preživljal D' Annunzio na Reki. V Št. Petru na Krasu je stal pred nekaj tedni poln vlak ameriške moke, namenjene za Nemško Avstrijo. Naenkrat so bili vozovi prepleteni z novimi lističi z namembno postajo Reka in vlak je bil odpravljen nato brez najmanjših pridržkov in ovir — na Reko. — Seveda je bila uvedena nekaj dni potem »stroga« preiskava, ki pa ni izsledila nobenega krivca. — Skozi Št. Peter je izginil na Reko tudi mariborski vagon, ki je bil ves zapečaten in na katerem je bilo označeno različno navadno blago, notri je pa čepelo po petnajst laških oficirjev in vojakov — D' Annunzijevih dobrovoljcev — in munjele.

LJUBLJANSKI TRG.

Med prazniki je bil trg živahen. Cene mesa so ostale na prejšnji višini, samo slanina se je nekoliko pocenila. Na debelo se kupuje po 48 K kg. Goveji mesarji zahtevajo za največjim povdankom podraženo govejega mesa za 4 K pri kg ter se opirajo na dejstvo, da so surove kože padle od 50 na 34 K kg ter loj od 26 na 18 K, to znači izgubo 800 do 1200 K pri enem volu. Temu nasproti pa so pričele padati cene živi teži in je pričakovati v najkrajšem času zjednačenja. Opozorja se interese, da ne bo dovoljena nikaka podražitev govejega mesa, ker bi se s tem samo zaježilo padanje cen živi teži ter celoten konzum občutno oškodovalo. — Sadni trg je dobro založen. Južno sadje se je pojavilo v obilnejši meri po naslednjih cenah: rožni 20 K kg, fige 24 do 26 K, datelji 40 K,

mandelni 96 K, kostanj maroni 16 K, orehi cel 16 do 18 K, luščeni 60 K, limone 1 do 2 K kos, pomaranče 1.50 do 4 K kos, mandarine 2 K kos. — Zelenjava je omejena na trgu na najnujnejše predmete, vse specialitete primanjkuje popolnoma. — Jajca so se zopet pojavila na trgu v zadostni množini: plačujejo se 3.50 do 4 K kos. — Mleka je zopet v Ljubljani dovolj, kvaliteta je pa slaba. — Specerilsko blago stoji na prejšnjih cenah. Java sladkor stane 54 K kg, sladkor v kockah 64 K. Moka v nadrobni prodaji: št. 0 18 K kg, moka za kuho 16.50 K, bela krušna moka 14.50, koruzna moka 7 K, koruzni zdrob 8 K, pšenični zdrob 18 K.

Naš novi roman.

»Kraljev vitez« bo v februarju zaključil serijo svojih napetih doživljajev. Naši čitatelji se bodo razstali z njim šele čez dva meseca. Da pa ne bodo posej brez zabavo in užitka, česar jim je nudil »Kraljev vitez« v obilni meri, bo stopil na njegovo mesto nov roman.

»NEVESTINA SKRIVNOST«

»Nevestina skrivnost« je pestrost polna sila zanimiv, dobro zapleten in razpleten DRUŽABEN roman, čigar dejanje se vrši v najvišjih »najtežjih« finančnih krogih New Jorka.

Roman »Nevestina skrivnost« nam razkiva duševne boje, vinarje in zabode hčerke-edinke milijarderja, kralja ameriškega jeklenega trasta in romantično, ljubezni in nežnosti polno zgodbo preproste new-jorške šivilje in njene siromašne matere.

Roman »Nevestina skrivnost« opisuje v lepem kontrastu usodo razvajene hčerke milijarderja in trpko skrbipolno življenje hčerke-edinke revne šivilje.

Roman »Nevestina skrivnost« nam predloča požrtvovalno delo dveh zdravnikov-ženinov, od katerih stanuje eden v razkošno opremljeni palači najbogatejšega okraja New Jorka, drugi pa študira in se muči v revni sobici v delavskem predmestju.

»NEVESTINA SKRIVNOST«

Je verna slika iz življenja današnje moderne družbe. V njem si stojita nasproti delo in kapital, zastopstvo parasitov človeške urne ter požrtvovalnost dveh oseb, ki se trudita za izboljšanje človeškega življenja na zemlji. Roman »Nevestina skrivnost« je VELEZANIMIV, FIN DRUŽABEN ROMAN, delo, polno napetega dejanja, ki bo vsakega čitatelja bogato oškodovalo za čas, ki ga bo poklonil njegovemu razpletu. Čitajte in naročite »Jugoslavijo«!

Gledališče in glasba.

Sprememba repertoarja v ljubljanskem operi: Soboti, 8. »Fra Diavolo«, (A). Nedelja, 9. »Od bajke do bajke«, mladinska predstava ob 3. (izven).

Skladatelj P. Hugolin Sattner je dokončal svoje najnovejše delo »V pepelnici noči«, (na besede S. Gregorčiča) za solo, zbor in orkester.

Sport in turistika.

Vromensko poročilo iz Bohinja dne 31. dec. t. l. — Zjutraj ob 7. uri 4° C, suh mraz, barometer 735 (stalno), do približno 10. ure dopoldan tanka meglica v dolini do 1000 m, po 10. uri običajno jasno s prijetno imolacijo. — Sankališče »Belvedere« do zgorajnega damskega starta popolnoma izgotovljeno, zabavno sankališče tudi odprto in popravljeno. Ravenska pot za sankališče dobro porabna. — Saninec izbojen od Sv. Janeza. — Smuka izvrstna, na 92 cm-stari snežni podlogi do 4 prste debel suh snež. — Blejsko lezero v Zakl zamrznjeno, sankališče urejeno.

Občni zbor SPD se je vršil 30. t. m. v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Predsednik dr. Fran Tomišek je pozdravil došle člane in zastopnike podružnic. Poročal je o delovanju društva ter je omenil tudi, da je moralo društvo na Koroškem po ponesrečenem plebiscitu svoje delovanje ukiniti. Končno se spominja v minulim letu umrlih članov g. Josipa Lenčka, prof. Krulca, trgovca Jesiha, dr. Sušnika ter ustanovnikov Hrgona Robleka ter Milhe Verovška. Tajniško poročilo je podal g. Stanko Tomišek, iz katerega posnamemo, da šteje Osrednje društvo danes približno 1720 članov. Iz blagajniškega poročila g. Jeretine je razvidno, da je imelo društvo leta 1919. 2 milijona 63.486 K 84 v denarnega prometa. Za oskrbovanje koč je izdalo 135.845 K 57 v, dohodkov pa je omeilo pri oskrbovanju koč 189.910 K 32 v. Za popravilo koč je izdalo 11.937 K 32 v, za nemško koč 52.000 K, za popravilo teh koč pa 5106 P 50 v. V letu 1920 je imelo društvo doslej 1.130.251 K 19 v prometa, in sicer prejemkov 603.159 K 27 v, izdatkov pa 527.091 K 92 v. Za popravilo koč je izdalo društvo v letošnjem letu 36.561 K 60 v, za inventar 28.880 K 09 v, za popravilo potov in marširanje 8715 K. Odboru se je podelil absolutorij. Ker so nekateri odborniki oziroma namestniki odstopili, so se vršile nadomestne volitve. Izvoljeni so bili g. Hladki, Fran Kos in Stanko Tomišek. Društvena članarina se je zvišala na 4 K, vstopnina pa na 6 kron.

Drobiž.

* Nenavaden zakonski par. V Londonu se je zgodil pred kratkim slučaj, da sta bila obojena pred sodiščem radi incesta brat in sestra, ki sta živela poročena že od leta 1905. Iz tega zakona se je rodilo 9 otrok, od katerih jih je 6 umrlo, a sedmi je duševno zaostal. Zanimivo je, da incest v Angliji do leta 1908, ni bil kazniv. Šele omenjenega leta je bila odrejena visoka kazen za take slučaje. Omenjena brat in sestra sta pred sodiščem trdila, da nista vedela, da je njihov čin kazniv. Nihče ni na to opozoril, dasiravno je cela družina vedela za to. Pred angleškim sodiščem se te vrste kazni slučaji obravnavajo tajno. Tako tudi v tem slučaju ne vemo za njuna imena.

Trnite na revmatizmu in gichtnih bolečinah? Vdranjenje s pravim Fellerievim Elza-fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebel.

Rabite mlo - odvajajoče sredstvo? Fellerieve prave Elza-kroglice izvršujejo svolo dolžnost! — 6 škatic 18 K. — Zagorski sok zoper kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 9 K. Zelodec okrepčujoča švedska tintura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebel, a naice-neje. Eugen V. Feller. Stubica donja. Elza trg 252. Hrvatska. E.

Mali oglasi.

Prodaja se:

KOMPLETNA KINO OPRAVA

z vsemi stroji, zapornimi sedali, klavirjem itd. se takoj prodaja. Polasnila dale g. Fr. Schantel, Mestni trg 18. 2538

STAVBIŠČA

na prodaj. Potrebna pojasnila v upravi »Jugoslavije«. 2518

POZORI! PEKU! POZORI!

Odda se dobrodoča pekarija v zelo prometnem industrijskem kraju blizu 3 rudnikov, Franc Grebene, posestnik, Trbovle 1. 2531

TRGOVINA IN DELAVNICA

s kemičnim izdelki s celo zalogo na najprometnejšem kraju v Mariboru se takoj prodaja. Poizve se pri realiteti pisarni »Havliček« Maribor, Slovenska ulica 6 Tel. 132 (priložiti znamko). 2532

LEPA ENONADSTROPNA HIŠA

na vogalu z velikim vrtom, kateri se lahko uporabi kot stavbišče, na desnem bregu Drave v Mariboru, 5 minut od državnega mesta je na prodaj. Kje pove upravnistvo tega lista.

TRAFIKE POZORI!

Zopet se dobijo krasne ljubljanske razglednice z narodno nošo in druge pri L. Pavleku, Ljubljana, Židovska ulica 4. 2536

JEDILNA SOBA

ter spalna soba za eno osebo se radi preselitve po ceni prodaja. Poizve se v upravnistvu. 2537

PRODA SE

popolnoma nov, nerabljen pisalni stroj znamke »The Courier«, vpraša in ugleda se v upravi »Jugoslavije«. 2461

ZITNO KAVO IN FINO MARMELEDO

ponuja d. d. Triglav tovarna hranil v Smarici pri Kamniku. Istotam se kupi tozadevne surovine.

Kupi se:

KNJIGE PLATENSCHHE HEILKUNDE IN LEPO UREJEN HERBARIJ

Pismene ponudbe pod šifro »Knjige«. Na upravo Jugoslavije. 2540

Službe:

PERFEKTO STROJEPISKO.

ki piše po diktatu in izvežbanega korektorja se sprejme, Javiti se je v upravi »Jugoslavije«. 2539

Razno:

2000 K NAGRADE

dam tistemu, ki mi preskrbi stanovanje z 1 ali 2 sobama in kuhinjo, bodisi v mestu ali v bližnji okolici. Cenjene ponudbe prosim pod št. 2520 na upravo »Jugoslavije«.

BOLJŠA IZLETNA GOSTILNA

blizu Ljubljane se odda takoj v najem ali na račun. Kje pove uprava Jugoslavije. 2526

IZDELUJEM ČEVLJE.

Katere bi potem večjo množino oddaljal na mesec. Se priporočam Franc Sifrer, čevljarški mojster. Škofja Loka. 2530

KRASNO STANOVANJE

v Celju se zamenja za enako v Ljubljani, 3 soba št. A. Naslov v upravi Jugoslavije. 2533

LOKAL NA PROMETNEM KRAJU

se odda. Naslov pove uprava Jugoslavije v Mariboru. 2535

MLAD URADNIK

išče posteljo na posodo proti dobremu odplačilu. Stanovanje že ima. Cenjene ponudbe na upravo Jugoslavije, pod št. 2516.

Srečno in veselo novo leto
: : 1921 : :
Zele sledeče tvrdke svojim cenjenim
odjemalcem
v Celju:

Janko Bovha
trgovina z papirjem

Kralja Petra cesta 31.

A. Ermenc
trgovina s specerijo

Kralja Petra cesta 22.

Alojz Drogenik
„pri Solcu“

Glavni trg.

Drogerija

„Sanitas“.

Karol Pajk

manufakturna in modna trg.

Kranjc Franc
brivec

Glavni trg.

Janko Božič

trgovina z specerijo in in dež.
pridelki.

Julija Kudisz

manifakturna trg.

Marija Kladnik-Borovič

trg. živalnih strojev in koles

Kralja Petra cesta 33.

Ma. Dečko

specerija in kolonijala, trg. z
dež. pridelki.

Franc Zangger

kleparstvo.

Franc Tašker

Frece & Plahuta
špec. trg.

Stefan Ferdut
urar

Dečkov trg 3.

Franc Brigaj
urar

Glavni trg 14.

Vsem svojim c. odjemalcem želi
srečno in veselo novo leto

Fr. Lavtižar
mesar in prekajevalec

Ljubljana,
Sv. Petra c. 83.

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim c. gostom

Št. Mikolič

Kavarna „Central“

Ljubljana.

Strihnin

ima v zalogi drogerija

A. KANC, Ljubljana,
Židovska ulica 1.

Vegetabilije

sve vrste i sve količine
kupi i prodaje

„Pharma“ pharmaceutische Werke
Liptovsky-Sv. Mikuláš (Slovačka.)

Dražba.

V državni žrebnici na Solu pri
Ljubljani se bode oddajal dne 15.
januarja 1921 dražbenim potom

kon s'i gnoj

za leto 1921.
Interesenti naj se zglase navede-
nega dne ob 10. uri dop. v državni
žrebnici. Natančnejša določila glede
oddaje oziroma prevzema gnoj se
bodo razglasila istega dne na licu
mesta.

Selo pri Ljubljani, 28. dec. 1920.

Vodstvo državne žrebnice.

Vodovodne cevi

v premeru po 4/4 in 5/4 cole oddaja
mnogo pod dnevno ceno, tvrdka
J. Razboršek, Smarjno pri Litiji.

Čevlji!

Eksp. Eksp. vseh vrst kakor bakanče in kamašne
na veliko (debelo). Razpošilja tvrdka
Aleksander Ohlat, Sv. Petra c. 26, Ljubljana

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril

splošni anončni in reklamni zavod „HERMES“

ter prevzemam vsa naročila za vse tu in inozemske časopise
po jako ugodnih cenah.

Leopold Majntinger
Ljubljana - Zg. Šiška 89.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril
staroznano gostilno

„pri lovskem domu“ v Krčevini št. 70
pri Mariboru v bližini treh ribnikov.

Točil bom vedno le prvovrstna domača vina in pivo. —
Skrbel bom za dobra mrzla in gorka jedila. — Lepa dvorana
vedno na razpolago za društvene sestanke in zabave.

Se vljudo priporoča
JOSIP KATALAN, bivši gostilničar v Rojani pri Trstu.

RIBJE OLJE

pristno norveško je
sveže došlo in se dobi
na drobno in debelo.

Drogerija „SANITAS“ Celje.

Predno se preskrbite z obuvalom
oglejte si

veliko zalogo čevljev

pri tvrdki

Ant. Krisper, Mestni trg

katera Vam nudi vse vrste in najboljše kakovosti po
zelo nizkih cenah.

A. STADLER & V. TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 (vhod skozi vežo).

trgovina z galanterijskim bla-
gom na debelo in drobno.

Različna mila in druge toaletne potrebščine.

:: Mizarski klej (lim) vedno v zalogi. ::

Najnižje cene.

Postrežba točna.

Priporočam se

slav. občinstvu za vsa v mizarsko stroko spadajoča dela,
katera bodem izvršil v najboljšo zadovoljnost naročnikov
po najnižjih cenah.

ANTON NUDL,

MARIBOR, Pod mostom št. 2.
tik Magdalenske cerkve.

Krasno graščinsko posestvo

z 2—3 tisoč johov zemlje, eventualno meblovano, —
v Sloveniji, — se takoj kupi. Le resne ponudbe z
natančnim opisom, tudi od posredovalcev na kom. po-
sredovalnico „Rapid“, Gosposka ulica štey. 28. Maribor.

Baterije la

na drobno in debelo, karbidne
svetilke in karbid priporoča

Ign. Vok, Ljubljana

Sadna ulica št. 7.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Kdor si želi nabaviti pristnega in
znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrdke:

Prva haloška trgovina z vinom
ANTE KORENJAK in drug pri
Sv. Barbari v Haložah.

Karbid

in krasne karbidne namizne in
rudokopne svetilke po tovar-
niški ceni nudi glavna zaloga

Ivo Andraschitz
Maribor, Vodnikov trg 4.

SOL

dobro mleto, belo oddaja
najcenejše v vrečah iz po-
staje Maribor, takoj

Anton Tonejc in drug
Maribor.

Dvostavno in ameriško knjigovodstvo

Krotimajer - Dolenc.

Edina knjiga v slovenskem jeziku. Zelo važno za trgovce,
obrtnike, tovarnarje, uradnike i. t. d.

Dobiva se v vseh knjigarnah in v knjigarni HEINZ
V MARIBORU, Gosposka ul. Cena 14 K, s povzetjem 19 K.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gum-
bov, igel, modnih stvari, vezenin, finih
žlic, rinčic za čevlje, zapon, toaletnih
stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. — Za obilen obisk
se priporoča tvrdka

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo!

Jos. Stopar

1467

manufakturna trgovina

Ljubljana, Dunajska cesta štey. 5.

Usnjarska tovarna Carl Pollak v Ljubljani

izdeluje zopet priznana najboljša usnjata

gonilna jermena

za vsakovrstne stroje in pogone

kože za prevleko mobilij

špecialnega stroja in najokusnejših vzorcev.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Novo ustanovljeni

umetniški zavod za litografijo

ČEMAŽAR & DRUG

Cesta na južno železnico „na Frškovec“ v Ljubljani,

je pričel z obratom ter se priporoča za naročila vseh v to stroko spadajočih del, kakor: eno ali več-
barvne umet. letake, etikete, napise za pisma, bančne papirje, zemljevide, avtoprafije, note i. t. d.

Novo! Algrafične svetlobne kopije Novo!

Zadnji teden!!

Najlepše novoletno darilo!

Kupite srečke Državne razred. loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih
polovico izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobiček v najbolj srečnem slučaju ie

4.000.000 K!

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke
96 kron, četrtina 48 kron in osmina 24 kron.

!! Ne zamudite prilike !!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne
3. in 4. januarja 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se
vpošlje znesek za naročene srečke in poštnina:

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.
v Ljubljani, Dunajska cesta štey. 38, I. nadsir.

M. Zévaco:

Kraljev vitez.Zgodovinski roman
(Dalle.)

Na vitezovo prigovarjanje in povpraševanje je povedala, kako je srečala Cogolina in kaj je sklenila nato: omenila je tudi veselico v Conciniem dvorcu. In kako je prišla v Leonorine kleti baš še o pravem času, da ga je rešila. Tako je zvedel Capestang, da je bil retnik maršala de Ancra in so bile njegove domnevne sanje o železni plošči zgoli čista strašna resnica. Znoj ga je oblival, ko je poslušal Marionkino novost. In vroče je občudoval neno lunaštvo. Ko je imenovala Belfegoria, se je zdrznil od groze.

»In kaj se je zgodilo s tem človekom — s peklenskim, bi moral reči?«

»Ne vem.« je odgovorila Marion. »Dala sem mu nagrado, ki mu je bila obhvaljena, in nato sem ga odslavila. Ni dvoma, da se je vrnil k svoji gospe k Leonori Galigai.«

»Ubije ga. In ne bo ga škoda.«

»Ne, Potrebneje ga še. Nemara ga tudi ubije, toda kesneje.«

»In kakšno nagrado ste mu dali?«

»Marion je prebledela in vztrepotala. Povesila je oči.«

»Rešila sem ga obupa.« je dejala s čudnim smevom.

»To me preseneča.« je zamrmral Capestang in tudi njemu se je storilo tesno pri duši. »Da ste izneverili tega neodkupljivega ičarja, ste morali storiti nekaj pravičnega. Karkoli je bilo dolžnem vam svoje življenje. In zato vas rotim, ne odrecite mi milosti, ki vas je zdaj poprosim.«

»Milosti? Mene?« se je zavzela ona in zardela do las.

»Vidite,« je rekel Capestang. »Za v Parizu ste mi omenili, da imate sovražnike. Ako bi kdaj pretela nevarnost vam ali komurkoli, ki vam je pri srcu, in bi potrebovali človeka, da umre za vas — prisežite, da se me spomnite tistokrat in me pokličete prvega.«

»Prisežem vam, Capestang.«

»In kar se tiče sovražnikov,« je povzel nastolovec, »ako Concini zve da ste me vi rešili iz njegovih kremlojev...«

»Tega ne zve,« je rekla Marion. »in razen tega, maršal ni tisti, ki se ga je treba najbolj bati.«

»Kdo pa? Imenujte mi ga, in vrnem se v Pariz nalašč, da ga pozovem na dvoboj!« je vzkliknil Capestang s široko bahaško gesto.

»Leonora Galigai, markiza de Ancra!«

»Ženska!« je zapimral Capestang. »Ei, vraga, prezzodai si se razveselil moj vrli ravnir!«

»Povem vam, da bi ga zoper nio lahko izdrli brez sramote!« je dejala Marion. in oble rame so ti vzdrgetale. »Varnite se, vitez! Ne zaupajte niti kruhu, ki ga jeste, niti zraku, ki ga dihate. Leonora vas zasleduje. Neslišno, kakor mrtvaška senca, se klati okoli vas. Umori vas magari s svojim smehtajem.«

»Ne bojim se te. Toda kaj, vraga, sem storil te ženski?«

Tisti hip je zapel zvon v kapelici iznova v znak, da je žalni obred končan. Henri de Cinq-Mars se je moral vrniti vsak hip. Capestang je začutil, da ti je njegova navzočnost nevarna: vstal je, rekoč:

»Zbogom madame! Prišel sem z žalostnim srcem, a srečen se poslovim od vas. Ne pozabite svoje obljube.«

Tudi ona je vstala. Spriela sta se za roke in pogledala drug drugega v oči. Marion je zdači zaplakala. Vitez se je nežno sklonil k tem krasnim, mokrim očem in njegove ustnice so ponile solze, poslednje ljubice solze Marionke Delorme.

»Zbogom, Marion!« je zamrmral. »Spominajte se, da imate zdaj brata.«

Zunaj pred salonom ga je čakal Lanterne in ga odvel po stranskih hodnikih do skritih stranskih vrat. Naglih korakov se je vrnil Capestang h kmetu, kateremu je bil zapuhal Bliska. In ker je bila vas polna potrebnih gostov, se ni nihče zmenil zanj.

Vrnil se je v Pariz, toda brez velike naglice. Zima je prihajala v deželo. Mrzli vetrovi so lečali po šumah, in sivo nebo ga je obilo z mnogo ledeno ploho. Njegova obleka je bila ozoljena in blatna, pero na klobuku okuzmano, plašč izpran od dežja. V njegovi mošnji je zvenketal samo še nar srebrniakov. A da ste ga videli, kako se je vznemljal na konju corbacque! In kako je vse prenevalo v nem! Kako je odmevalo Gizekno ime v njegovem srcu nalik fanfaram sreče!

Nekaj milj pred Parizom se je ustavil v samotni gostilni, ki je želela ob veliki cesti kakor raztrgana beračica. Revna možna si naide pač tudi reven kvartir. In Capestang, ki petih pistol ni mogel trpeti v žepu, je hramil poslednje solde z neverjetno skopostjo: bili so za Bliska. On sam si je zategnil nas in stradal, kadar ni šlo drugače, toda koničev delež je moral biti vsak dan poln!

Ko je postajal Bliska v hlev, je stopil v mračno in zakaleno izbo, da bi se ogrel in spočil. Bila je majhna, z dvema mizama, pri vsaki mizi po dvoje klopi. Ena teh miz je stala pri kamini, v katerem je gorela butara dračja: za njo sta sedela dva plemiča pri steklenici vina, ki sta se ga čuvala pokusiti, ter sušila svojo premočeno obleko.

Razgovarjala sta se potihoma in umolknila takoj, kakor hitro je vstopil neznanec. Eden izmed njiju, po videzu imeniten gospod, se je zdrznil z očitno nestrpnostjo in potegnil klobuk na oči. Tudi Capestang je bil moker do kože: vliudno je pozdravil ter stopil bliže. Neznanka se nista zbrknila. Pustolovec je skomignil z rameni prinesel si stol, sedel in notikal z rapirjevim ročnikom ob mizo.

»Da bi vas zlodeji gospod!« se je ovlasil imenitnik ošabno. »Mari ne vidite, da ste mi napoti? Leško bi si izbrali drugo mizo.«

Capestang se je ozrl, kakor bi dvomil, ali so besede namenjene njemu.

»Da, z vami govorim!« je povzel plemič še bolj oblastno.

»Res?« je dejal Capestang, in glas mu je trepetal od jeze. »Jaz pa z vami ne!«

Ta reki je s poudarkom iztegnil škornje proti ognju.

»Mort du diable! Vliudni niste, ne more se reči. Treba vas bo naučiti obotega, kako se govori in kako se molči.«

»Ne gobezdaite, gospod. Pametni ljudje klatijo takšne samo z mečem v roki!«

Tako govoreč je planil vitez pokoncu in besno položil roko na rapir. Neznaneč se v jezi storil takisto. Že bi bila zletela meča iz nožnic: toda tovariš ošabnega plemiča je skočil k njemu ter mu naglo šepnil na uho:

»Kaj delate, svetlost! V Parizu vas pričakujemo! Pomislite, da zdaj ne smete razpolagati s seboj!«

»Res je, tako mi Krista!« je dejala svetlost in se udarila po čelu.

Premog v naši državi.

Rudarski štrajk, ki traja v glavnih dveh premogovnih provincah, v Sloveniji in Bosni, preti s svojimi posledicami železnici, industriji, skratka vsemu gospodarskemu življenju. Ob taki priliki vsakdo lahko občuti, kako globoko posega neznan predmet „črna dijamant“ v moderno življenje. Vzpričo tega je vsekakor na mestu, da si predložimo, kako smo mi in kako moremo biti založeni s premogom.

Jugoslavija ima obilo premoga, mnogo že sedaj eksploatiranega, mnogo pa še neizrabljenih zakladov, katerih eksploatacija pa postaja le vprašanje časa. Toda — opozoriti moramo — že koj v začetku, da naš premog ni najboljši kakovosti. Prvo vrstnega črnega premoga, kakor ga ima v izobilju Amerika, Kitajska, Anglija, Belgija, Porenje, Šlezija, — takega premoga mi sploh nimamo, in doslej ga nismo odkrili še nikjer. Domala ves naš premog pripada vrsti rjavega premoga, seveda tudi relativno boljši trboveljski.

Na sredi med obema skupinama je premog, ki je nastal v razdobju med angleškim črnim premogom in našim rjavim. Kakor znano, je namreč premog nastal iz drevesnih rastlin, ki so v davnih dobah zemeljske zgodovine po kakršnem koli načinu prišle v ogromnih množinah pod vodo in tam radi pomanjkanja zraka zoglele. Tako zgorevanje dreves se vrši neprestano in čim večje število vekov traja, tem bolj napreduje, to se pravi, tem boljši je premog, tem več daje toplote in tem manj pepela pušča za seboj. Angleški črni premog je najdalje v zemlji, zato je najboljši, naš rjavi je najmlajši, zato je slabši. Premog, ki je nastal med obema, se nahaja n. pr. v velikih premogovnikih v Pečuhu. Ta steer ni tako dober kot angleški črni, je pa vendarle mnogo boljši ko naš rjavi. Imenujemo ga navadno tudi črni premog in ga rabimo v mnogih industrijah in pri železnici z večjim pridom ko rjavega.

Slični boljši premog, enak pečuskemu se koplje tudi v Banatskem gorovju pri Steierdorfu, ki pa so ga prisodili Rumuniji. Enak premog se koplje tudi v naši Istri v Karpanu pri Labinu, ki je ostal žalihoz v italijanskih rokah. Ker je Pečuh prisojen Madžarski, nam so take vrste premogovniki ostali le še v Srbiji, kjer jih imamo ob bolgarski meji v Vrški čuki pri Zajčaru nad Timokom ter ob Donavi v Dobri. Ves ostali naš premog je iz najmlajše geološke dobe, ki jo imenujemo tercijalno.

Ako si hočemo napraviti sliko o našem premogovnem bogastvu v številkah, pogledajmo, koliko je znašala njega produkcija v normalni dobi pred vojno. Leta 1913 so dajali premogovniki v Sloveniji (oz. v Istri):

Trbovlje-Hrastnik	— — — — —	9,268.000 q
Zagorje	— — — — —	2,460.000 q
St. Janž	— — — — —	453.000 q
Kočevje	— — — — —	1,460.000 q
Globoke pri Brezicah	— — — — —	40.000 q
Konjice	— — — — —	217.000 q
Velenje	— — — — —	1,985.000 q
Zabukovica pri Celju	— — — — —	305.000 q
Leše pri Prevaljah	— — — — —	387.000 q
(Sv. Štetan pri Velikovu	800.000 q)	
(Kripan v Istri	— — — — —	1,301.000 q)

Najboljši premog v Sloveniji je iz Zabukovice in Trbovelj, in novootvorjeni premogovniki iz Hudejane pri Laškem in pri Rajhenburgu.

Bosna daje mnogo premoga in kar je tudi važno, premogovniki so v državni lasti. Leta 1912 je znašala produkcija:

Zenica	— vsi trije rudniki v enem	2,083.585 q
Brega	— okrožju ob gor. Bosni	1,058.540 q
Kakanj	— med Zenico i Sarajevom	1,700.000 q
Kreka pri Tuzli	— — — — —	3,174.707 q
Ugljevik	— — — — —	45.483 q

Najboljši bosanski premog je kakanjski. V poslednji dobi so začeli kopati premog pri Mostaru, Banji luk, pri Livnu, Prijedoru in v večji meri v Ugljeviku.

V Hrvatski se koplje rjavi premog v Fruški gori pri Vrdniku (l. 1913 : 958.000 meterskih stotov), v manjših množinah so ga dobivali še pri Beltincu (1915 : 228.000 meterskih stotov) in v Konjščnici (l. 1915 : 277.000 q). — V Dalmaciji se dobiva premog v gorovju Promina, vzpričo dosedanje zanemarjenosti dežele le v manjši meri; za prihodnost je to na pr. za Split velike važnosti.

V Srbiji so največji premogovniki Se-rejski rudnik (2,000.000 q) Vrška čuka (800 tisoč q), Kostola p. Požarevcu (700.000 q), pri Aleksincu (800.000 q) in mnogo manjših, ki so se izrabljali le v manjši meri. Toda dognane zaloge premoga so v Srbiji, bodisi v stari kot v novi na jugu tako bogate, da ne bo dežela prav nič zaostajala za Bosno in Slovenijo. Trenutno pa se v Srbiji poznajo še sledovi nemško-avstrijskega uničevanja pri umikanju, a še v večji meri pomanjkanja lokomotiv in vagonov, ki bi odpeljali nakopani premog na potrebna mesta; le vsled pomanjkanja prevoznih sredstev zastaja produkcija za potrebo.

Vsled vojnih posledic pa trpi produkcija premoga splošno, ne le v Srbiji: le tako je mogoče, da smo nakopali v celi državi s Pečuhom vred l. 1919 po uradnih podatkih le 24,494.058 q premoga. —

Machlavičev

VLADAR

je izšel, Naročite ga takoj pri Zvezni tisk.

1921

Srečno in veselo novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem tvrdka

J. Maček

Aleksandrova cesta 3.

Franjo Cerar,

tovarna slamnikov, Stob, p. Domžale

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

srečno in veselo novo leto.Svojim c. odjemalcem želi
veselo in srečno
novo leto**Zvezna tiskarna**
v Ljubljani.**Veselo novo leto 1921**

želi vsem cenj. odjemalcem tvrdka

THE REX CO., Ljubljana, Gradišče 4.trgovina z pisalnimi, računskimi, razmnoževalnimi
stroji in drugimi pisarniškimi potrebščinami.**Srečno in veselo novo leto**

želi vsem cenj. odjemalcem tvrdka

I. Sandrin, Ljubljana, Mestni trg 6.

Trgovina z usnjem na debelo.

Jugoslovanski kreditni zavod
v Ljubljani

želi svojim c. klijentom

srečno in veselo novo leto 1921**Srečno in veselo novo leto**

želi svojim cenjenim odjemalcem tvrdka

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

tovarniška zaloga šivalnih strojev, potrebščin za
krojače, šivilje in čevljarje, galanterije, toaletnih
in modnih predmetov na debelo in na drobno.**Kavarna „Evropa“ v Ljubljani**

in kol. restavracija v Zidanem mostu

želita vsem svojim obiskovalcem in gostom

srečno in veselo novo leto 1921

Se priporočata

Anton in Terezija Tonejc.

Veselo in srečno novo letoželi svojim cenjenim sotrudnikom in
prijateljem**uredništvo „Jugoslavije“.****Veselo in srečno novo leto**

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

del. družba pivovarne **„UNION“.****Mirenjska čevljarska zadruga**
sedaj v Vrbovcu pri Mozirjuvošči vsem svojim cenjenim odjemalcem
in prijateljem tu in onstran meje**blagoslovljeno novo leto.****Veselo in srečno novo leto**želi svojim c. naročnikom, čitateljem
in prijateljem**upravnštvo „Jugoslavije“.**

Srečno in veselo novo leto

žele svojim c. odjemalcem, gostom in prijateljem sledeče tvrdke, oziroma podjetja in gostilne:

v Ljubljani:

v Mariboru:

Koutny Odon
trgovina z železnino
Kolodvorska ulica.

F. Čuden
trgovina z urami in zlatino
Prešernova ul. 7.

M. Merhar
pletarski mojster
Sv. Petra c. 22.

I. Mohorič
modni atelje
Sv. Petra c. 6.

Puškar
Dragotin Čutič
Slovenska ul. 18.

Delikatesna trgovina
Anton Tavčar
Jurčičeva ul.

Bernik Janko
trgovina z mešanim blagom
Zg. Šiška, Celovška c. 79.

Karol Pečenko
trgovina z usnjem
Sv. Petra c.

M. Trebar
trgovina s čevlji
Sv. Petra c. 6.

Singer, šivalni stroji
Bourne & C.
Šelenburgova ul. 3.

Hotel „Meran“
Ivan Friedl
Aleksandrova cesta.

Prva mariborska
tovarna mila.

R. Bunc in drug.

Tvrdba
Julio Meinl d. d.
Aleksandrova c. 1.

Ludvik Černe
urar in juvelir
Volfova ulica

D. Zupanc
Volfova ul. 6.

Anončna ekspedicijska
Ivan Sušnik
Slovenska ul.

Podružnica
„Jugoslavije“.

Anton Rojina & Co.
stavbeno in umetno mizarstvo
Tovarna:
Slomškova ul. 16. Kolodvorska ul. 8.

Aleš in Rezi
Zalaznik
Restavracija „Slon“.

Filip Pristov
specijalist za slikanje napisov
Hotel „Malič“.

Franc Dolinar

pekarija
Pred Škofijo št. 11.

Vsem cenj. odjemalcem vošči
veselo novo leto
J. Rajster & drug
tovarna slaščic in bonbonov
glavna zaloga Ljubljana,
Gospodarska 7.
Šoštanj-Celje.

Srečno novo leto
želi tvrdka
Tone Malgaj
pleskar in ličar
Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Ivan in Ivana Zamljen.

v Ptuj:

Schulfinck in Hojnik
trg. z delikatesami in južnim
sadjem
Slovenski trg.

R. Wratschko
trg. z galant. in spec.
Panonska ul.

Nedog Franjo
trg. z meš. blagom
Minoritski trg 4.

Berlič Jože
gostil. „Narodni Dom“
Vošnjakova ul.

Alojz Likl
mesar
Slovenski trg.

Josip Pirih
trgovac z usnjem
Hrvatski trg.

Tušek Ciril
trg. z mešanim blagom
Prešernova ul.

Ribič Rudolf
trg. z manufakt.
Vseh svetnikov ul.

Fr. Iglič
manuf. in spec. trg.
Breg pri Ptuj.

Muršec Maks
trgovac
Slovenski trg.

Spruschina
mehaniker
Miklošičeva ulica.

Kettner Štefan
trgovac
Breg pri Ptuj.

Janko Vučak
Kavarna „Balkan“
Vseh svetnikov ulica.

Sellinschek Adolf
trgovac
Krekova ulica.

Weisenstein Maks
mesar
Minoritski trg.

Čerle Zofija
gostilničarka
Panonska ulica.

Tomaž Lozinšek
pek
Hrvatski trg.

Hoinig Franc
trgovac
Krekova ulica.

Podgoršek Franjo
mesar
Slovenski trg.

Franjo Korže
Kavarna „Evropa“
Slovenski trg.

Fr. Urban
mesar in prekajevalec
Panonska ulica.

Reisman Franc
urar
Krekova ulica.

Plazota Franjo
klobučar
Minoritski trg.

Kolenc Josip
trgovac
Krekova ulica.

Kajetan Murko
trg. z galanterijo
Slovenski trg.

Rumovc Ana
trgovka
Krekova ulica.

Wajda Konrad
meh. delavnica
Vošnjakova ul. 11.

Anton Puschl
gostilničar
Aškerčeva ulica.

Anton Vavpotič
pek
Prešernova ulica.

Machalka & Korže
spec. trg.
Florjanski trg.

Emeršič Anton
gostil.
Vošnjakova ul.

I. Kovačec
veletrgovina z manufakturo
Vseh svetnikov ulica.

Blaha & Pirih
Kavarna „Korže“
Vseh svetnikov ulica.

Haweller Rudolf
trg. z manufakturo
Slomškova ul.

Podružnica
„Jugoslavije“.

Veselo in srečno novo leto 1921
želim vsem svojim cenj. posetnikom
Anica Marovšek, lastnica brivnice
Zagorje ob Savi.

Srečno novo leto želi vsem c. odjemalcem tvrdka
M. FON trgovina z mešanim blagom
Ljubljana, Stari trg 6.
ter se priporoča za nadaljno naklonjenost.

Anončni in reklamni zavod „Hermes“
LEOPOLD MAJNTINGER LJUBLJANA, ZG. ŠISKA ŠTEV. 89.
želi srečno in veselo novo leto.

Srečno in veselo novo leto 1921
želi
M. DOLNICA
restavrator glavnega kolodvora v Ljubljani.

Pekarija Bizjak Ljubljana
Poljanska cesta št. 25.
želi srečno in veselo novo leto 1921.